

ԽԱՆՃԱՄՈՒՆԻ ԱՔՈՎՅԱՆ

Պարապ վախտի խաղալիք

Երկաթակեր մուկն ու աղքատ հարուստը

Փո՛ղն ա բանում էս մեր աշխարքումն:

Գեղըցու խոսք ա, հո ես չեմ ասում,

Բայց խի՛ստ հեսաբի,

Ով բանը չափի:

Մահն էկավ դուռը մեկ հարուստ մարդի,

Խեղճն ուներ հենց մեկ բեղովլաթ որդի:

Կանչեց նրան մոտն, խելք դրրեց գլխին.

«Գիտեմ, որ ասեց՝ իմ դատած մալին

Ռ-ադրը չե՛ս անիլ, կուտես, կմարսես.

Վերջն դո՛նեդոտ՝ հաց պետք է ուզես:

Արի, խրատըս գետինն մի՛ քցիր,

Երբ էս օրին դու հասնիս, գոմն մտի՛ր,

Պարանը քցի՛ր էն մեծ սնի արանքն,

Կախվի՛ր, ու խեղդվի՛ր, թե ասես քո կյանքն»:—

Շաբաթ չքաշեց, որ հերը թաղեց.

Մեկ մարդ աշխարքումս էլ նա չըթողեց:

Սագանդար ասես, դմբակ ու դայրա.

Էլ դափ ու գուռնա, չնրնաց, մոյդա,

Բարեկամներին գլխին հավաքած,

Փորի հետն ընկավ, քեֆ արեց, ցնծաց:

Էս անհրապճներն էլ Էնպես էին
 Նրա դուղը քամել ու նըստել ուսին,
 Օրը հագար անգամ գլխովը երդվում,
 Ու անուշ խոսքով հետն էլ լավ եղում,
 Որ հենց էր կարծում Էն ողորմելին,
 Թե ի՛ր ձեռին ա նրանց սուրբ հոգին.—
 Բայց ո՞ւմ չի Էսպես փորի բարեկամ
 Ռաստ էկել՝ որ նոր ես բանը շուտ տամ:
 Հենց դանը հատավ, ջաղացն էլ կանգնեց,
 Ով էլ հաց ուներ, իր դարդը քաշեց:
 Փորի տակն ընկավ հենց ջուլ ու փալանն,
 Էլ ո՞վ էր գիժ՝ որ մոտիկ գա նրան:
 Բարեկամները տաշտաքերանքն էլ
 Որ լավ մարսեցին, պարկը թափ տվին,
 Տիկը մզեցին, ջանը հանեցին,
 Բերանն ու միրուք թամուզ սրբեցին,
 Խաչակնքելով դըրաղ քաշվեցին,
 Ձեռը լվացին:
 Ո՛չ թե բարով տալ, կամ կշտովն անցնիլ
 Նրանք լայաղ չէին անում, կամ խոսիլ:
 Մեկ բան ասելիս էլ հրռհռում էին,
 Ծափ տալիս, խնդում, ծաղր անում խղճին:
 Մեկ օր էլ տեսան, մաշիքը ծակ էր.
 Մյուս շորերն հո ձեռից ընկել էր:
 Որ չասեց՝ թէ մուկն ա մաշիքն ծակել,
 Գելը կատաղեց, Էնպես ծաղր անիլ՝
 Քա՛րը կը պատռեր, ի՞նչ թե նըրա սիրտը,
 Որ էլ տեղ չուներ, ծածկի իր դարդը:
 Դանակն ոսկորին եկել էր, հասել
 Մեկ անուն ուներ, Էն էլ նա կոտրել:
 Հոր տրված խըրատն իսկույն միտքն ընկավ,
 Միրտն արնով լիքը հենց որ տուն եկավ.
 Մեկ թոգ վեր առավ ու գոմը վազեց,

Հոր հոգին հիշեց, իր օրն անիծեց,
 Էլ հոգի, հավատ ի՞նչ միտքը կը գար,
 Որ մեղա ասեր, յա իր մեղքը լար:
 Թոկի ծերը որ նա չի՛ բարձրացրեց,
 Գերանի արանքն ուժով որ խրեց,
 Հանկարծ մեկ տոպրակ էնպես շրխկաց
 Առաջին, որ աչքն վրեն մնաց սառած:
 Ոսկի էր մեջը լիքն ու պինդ կապած.
 Ո՞ւմ էն հաղաղին պատահի հանկարծ
 Էսպես բան, որ խելքն էլ վրբեն մնա,
 Նո՛ր հոգի չառնի, նոր սիրտ չըստանա:
 Բարի հոր միտքը նա նոր ինացավ,
 Վեր առավ փողը, հետը տուն տարավ:
 Օրեցօր էլ եղ ոտն ու գլուխն դրզեց:
 Բարեկամների տուտն էլ եղ բացվեց:
 Բայց էն շատ վաղ էր, որ էշը կաղ էր,
 Էս մահվան գին էր, իշտահի բան չէր:
 Նոր շենացածը մկան հիշատակը
 Մըտքումն պահելով, ու իր առակը.
 Մեկ օր էլ նրանց եղ դոնաղ արեց,
 Հագար բաբաթ բան պատրաստիլ տվեց:
 Որ կերան, խմեցին, քեֆներն չաղացավ,
 «Պատվելի իշխանք՝ բերանն բաց արավ,
 Աշխարքումս հրաշք շատ է պատահել
 Բայց աստծու խաթեր՝ ինձ՝ խնդրեմ ասել,
 Ո՞վ է լըսել՝ թե անիրավ մուկը
 Թողած հավի միսն, շաքարն ու ձուկը,
 Երկաթի խոփի կեսը էնպես կըրծի,
 Որ տեսնողի աչքն բաց մընա, սառչի»:—
 «Կըլի, շատ կըլի Աղա՛»՝ ձեն տվին
 Նրանք հագար տեղից, խոսքը դորդեցին,—
 «Երկաթ ու մո՛ւկը»: – Տղե՛րք՝ դուս եկե՛ք,
 Մուկը որ մաշիք կարող չի ծակիլ,

Նա ի՞նչպես կարաց երկաթը ծակիլ»։—
Գուռը փակած էր, տղերքը կանգնած,
Կետի, դագանակը ձեռներին բռնած:
Ղորդ ա, կերած հացն նա հարամ արեց,
Որ հալալ տեղ չէր, խիստ շատ լավ արեց:
Հիմիկ մարդիկ որ իրանց խերն ուզեն,
Էսպես բարեկամ չուզեն, ոտն անեն,
Քա՞նի էսպես ճաշ պետք է պատրաստած,
Քանըսի՞ մաշիքն առաջը դրած:
Քանի փող ունիս, մուկդ երկաթ կուտի,
Ձեռըդ պակսելիս՝ մաշկիդ չի՛ դիպչի»։—